

WIR.300.1.2025

DRUK Nr 278

Rada Miejska Łomży

Dotyczy: Przyjęcia Założeń Polityki Społeczno-Gospodarczej Miasta Łomża na rok 2026.

W załączeniu przedstawiam Wysokiej Radzie do zatwierdzenia projekt Uchwały w sprawie ustalenia kierunków działania Prezydenta Miasta Łomży w roku budżetowym 2026 pod nazwą „Założenia Polityki Społeczno-Gospodarczej Miasta Łomża na rok 2026”. Założenia przedstawiają najważniejsze kierunki działań planowanych do realizacji w 2026 roku, z uwzględnieniem działań wieloletnich. Dokument jest podstawą do konstruowania budżetu Miasta Łomża na 2026 rok.

Z poważaniem,

Z up. Prezydenta Miasta

Piotr Serdyński
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

Urząd Miejski w Łomży
Biuro Rady Miejskiej

2025 -09- 18

WPŁYNĘŁO

Załączniki:

Projekt Uchwały wraz z załącznikiem - Założenia Polityki Społeczno-Gospodarczej Miasta Łomża na rok 2026.

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ ŁOMŻY

z dnia 24 września 2025 r.

**w sprawie ustalenia kierunków działania Prezydenta Miasta Łomży w roku budżetowym 2026
pod nazwą „Założenia polityki społeczno – gospodarczej Miasta Łomża na rok 2026”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) Rada Miejska Łomży uchwala, co następuje:

§ 1. Ustala się kierunki działania Prezydenta Miasta Łomży w roku budżetowym 2026 pod nazwą Założenia Polityki Społeczno – Gospodarczej Miasta Łomża na rok 2026, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Łomża.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

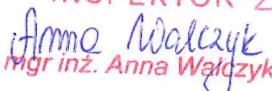
Przewodniczący Rady
Miejskiej Łomży

Wiesław Tadeusz Grzymała

**Sprawdzono
pod względem
formalno-prawnym**

RADCA PRAWNY

Anna Model-Chojnowska

INSPEKTOR ZASTĘPCA NACZELNIKA

mgr inż. Anna Walczyk
Wydziału Inwestycji, Rozwoju
i Funduszy Zewnętrznych
Urzędu Miejskiego w Łomży

mgr inż. Edyta Duchnowska

Załącznik do uchwały nr
Rady Miejskiej Łomży
z dnia 24 września 2025 r.

Założenia polityki społeczno-gospodarczej Miasta Łomża na rok 2026

Urząd Miejski w Łomży

Wrzesień 2025 r.

Spis treści

I.	Wprowadzenie	3
II.	Obszary strategicznej interwencji	6
1.	Wymiar gospodarczy	7
2.	Wymiar przestrzenny.....	8
3.	Wymiar społeczny.....	10
III.	Polityka finansowa Miasta	11

I. Wprowadzenie

Miasto od zawsze stanowiło centrum życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego. Nie jest jedynie zbiorem budynków, ulic i instytucji, lecz przede wszystkim przestrzenią, w której splatają się losy ludzi, tworząc dynamiczną wspólnotę o wspólnych wartościach, aspiracjach i potrzebach. Rozwój miasta jest procesem złożonym i wielowymiarowym – obejmuje zarówno planowanie przestrzenne, gospodarcze i społeczne, jak i codzienną troskę o jakość życia mieszkańców. Wymaga on współpracy wielu podmiotów: administracji publicznej, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz samych obywateli, którzy współtworzą tkankę miejską.

W warunkach globalnych przemian, takich jak zmiany klimatu, transformacja cyfrowa czy dynamiczny rozwój gospodarki opartej na wiedzy, szczególnego znaczenia nabiera strategiczne podejście do rozwoju miast. Nowoczesne miasto nie może być postrzegane wyłącznie jako infrastruktura – musi być przestrzenią bezpieczną, otwartą, przyjazną środowisku i konkurencyjną gospodarczo, w której każdy mieszkaniec ma szansę na rozwój osobisty i zawodowy.

Dlatego kluczowym wyzwaniem staje się **wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju**, obejmujących:

- dbałość o środowisko naturalne i racjonalne wykorzystanie zasobów,
- wspieranie lokalnej przedsiębiorczości i przyciąganie inwestycji,
- budowanie kapitału społecznego opartego na dialogu i współodpowiedzialności,
- rozwój infrastruktury sprzyjającej jakości życia i integracji mieszkańców,
- otwartość na innowacje technologiczne i wdrażanie inteligentnych rozwiązań.

Miasto przyszłości to przestrzeń funkcjonalna, estetyczna i nowoczesna, a jednocześnie zakorzeniona w lokalnej tradycji i kulturze. Osiągnięcie tego celu wymaga konsekwentnego i długofalowego działania – od inwestycji w infrastrukturę techniczną i społeczną, przez podnoszenie jakości edukacji i usług publicznych, po wspieranie inicjatyw obywatelskich oraz rozwijanie współpracy z sąsiednimi gminami i partnerami zagranicznymi.

W przypadku Łomży, kluczowym instrumentem wyznaczającym kierunki rozwoju pozostaje Strategia Rozwoju Miasta Łomża do roku 2030. Dokument ten nie tylko odpowiada na potrzeby lokalnej społeczności, ale także wpisuje się w szersze procesy rozwoju regionalnego i krajowego, uwzględniając priorytety Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego.

Łomża, jako ośrodek subregionalny, dąży do pełnienia roli miasta nowoczesnego, konkurencyjnego i otwartego na świat, które potrafi przyciągać mieszkańców, inwestorów

3 | Strona

**Założenia polityki społeczno-gospodarczej Miasta Łomża
na rok 2026**

Wydział Inwestycji, Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych UM. Wrzesień 2025.

i turystów. Realizacja tej wizji wymaga jednoczesnego wzmacniania potencjału gospodarczego, modernizacji przestrzeni miejskiej oraz pogłębiania spójności społecznej.

Przedstawiona wizja i misja Miasta Łomża stanowią fundament planowanych działań, których celem jest stworzenie miasta otwartego, współpracującego i przedsiębiorczego – miejsca, w którym mieszkańcy czują się bezpiecznie, mogą się rozwijać i korzystać z wysokiej jakości usług publicznych, a przedsiębiorcy i inwestorzy znajdują sprzyjające warunki do działalności.

Wizja rozwoju Miasta Łomża

 ŁOMŻA – MIASTEM OTWARTYM, WSPÓŁPRACUJĄCYM I PRZEDSIĘBIORCZYM, które zapewnia swoim mieszkańcom, przedsiębiorcom, a także inwestorom i turystom: bezpieczeństwo, wysoką jakość usług oraz szacunek i zainteresowanie.

Misja rozwoju Miasta Łomża

 Mieszkańcy, przedsiębiorcy, inwestorzy i turyści – to pracodawcy, którym służymy w każdym obszarze aktywności. Wartości: odpowiedzialność, przedsiębiorczość i solidarność stanowią fundament naszej miejskiej wspólnoty.

Rozwój Łomży opiera się na realizacji nowych przedsięwzięć oraz kontynuacji już rozpoczętych, obejmujących szerokie spektrum dziedzin życia miasta – od gospodarki, przedsiębiorczości i infrastruktury, poprzez ochronę środowiska, edukację, kulturę i politykę społeczną, aż po rekreację, administrację samorządową, promocję oraz współpracę z gminami sąsiednimi.

Kluczowym elementem tych działań pozostaje konsekwentne wdrażanie zapisów miejskich dokumentów strategicznych, które wyznaczają priorytety rozwojowe Łomży. Do najważniejszych z nich należą m.in.: Strategia Rozwoju Miasta Łomża 2030, Program Ochrony Środowiska 2021–2026 z perspektywą do 2030 r., Plan Gospodarki Niskoemisyjnej, Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych 2022–2030, Strategia Mieszkalnictwa Miasta Łomża oraz Gminny Program Rewitalizacji 2024–2034.

Rozwój całego regionu będzie dodatkowo wspierany przez Strategię Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Łomży, obejmującego miasto oraz gminy Łomża, Nowogród i Piątnica. Dokument ten, przyjęty uchwałą Rady Miejskiej Łomży w listopadzie 2023 roku, stwarza podstawy do realizacji kluczowych inwestycji w obrębie obszaru funkcjonalnego.

4 | Strona

Założenia polityki społeczno-gospodarczej Miasta Łomża na rok 2026

Wydział Inwestycji, Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych UM. Wrzesień 2025.

Ważnym narzędziem partycypacji społecznej pozostaje także Budżet Obywatelski, który umożliwia mieszkańcom bezpośredni wpływ na kształtowanie przestrzeni miejskiej i wzmacnia model zarządzania oparty na dialogu, współpracy i odpowiedzialności.

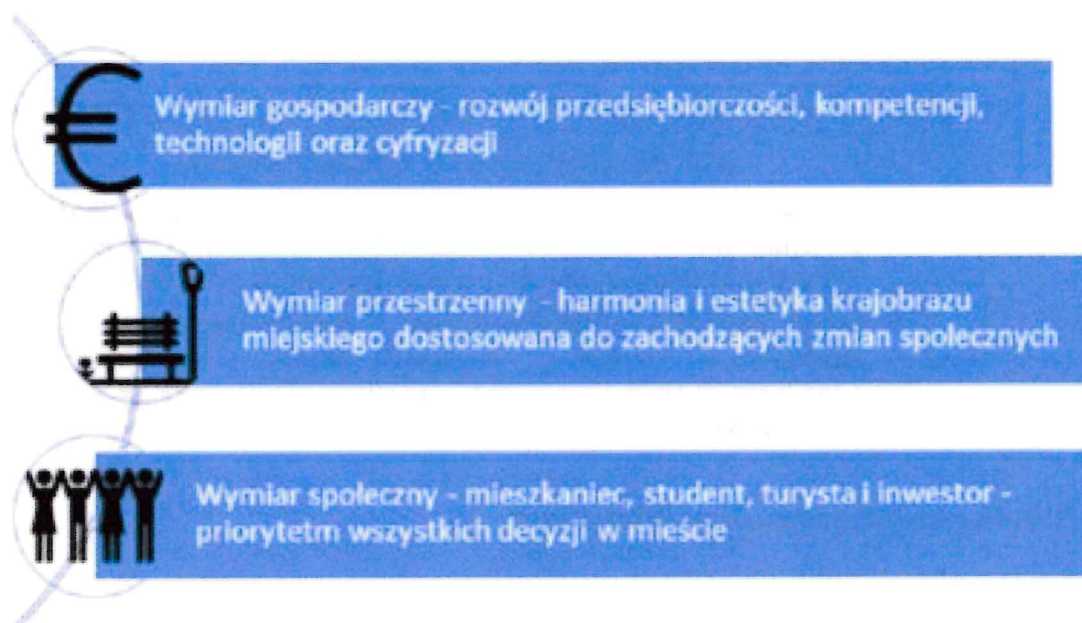
Główne kierunki działań rozwojowych Miasta Łomża w 2026 r.:

- Pobudzanie lokalnej gospodarki poprzez tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości oraz przyciąganie nowych inwestycji,
- Dostosowanie edukacji i kształcenia zawodowego do wymogów zmieniającego się rynku pracy, aby zwiększyć szanse zawodowe mieszkańców i wspierać rozwój kompetencji przyszłości,
- Wzmacnianie spójności społecznej – poprzez działania na rzecz integracji, przeciwdziałanie wykluczeniu oraz poprawę poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców,
- Przekształcanie przestrzeni miejskiej w sposób odpowiadający aktualnym trendom demograficznym oraz potrzebom różnych grup społecznych,
- Budowanie tożsamości Łomży jako miasta nowoczesnego i przyjaznego środowisku, które inwestuje w odnawialne źródła energii i skutecznie reaguje na wyzwania klimatyczne,
- Rozbudowę infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, z atrakcyjną i dostępną ofertą aktywnego wypoczynku, opartą na bogactwie przyrodniczym, dziedzictwie kulturowym oraz sportowych tradycjach miasta,
- Zwiększanie udziału mieszkańców w procesach decyzyjnych, tak by rozwój miasta był efektem wspólnego dialogu, a podejmowane działania rzeczywiście odpowiadały na potrzeby lokalnej społeczności.

II. Obszary strategicznej interwencji

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Miasta Łomża do roku 2030, działania rozwojowe miasta koncentrują się wokół trzech wzajemnie powiązanych wymiarów: gospodarczego, przestrzennego i społecznego. Każdy z nich odgrywa odmienną, ale równie istotną rolę w kształtowaniu przyszłości miasta – razem tworzą fundament budowania Łomży nowoczesnej, atrakcyjnej i odpornej na wyzwania współczesnego świata.

Obszary strategicznej interwencji Miasta Łomża:

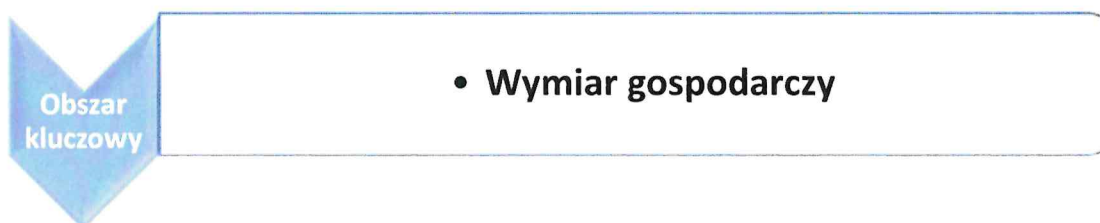

Obszary strategicznej interwencji wpisują się w założenia Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030 oraz w Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego, dzięki czemu Łomża rozwija się w spójności z celami nadrzędnymi, korzystając z synergii działań podejmowanych na poziomie regionalnym i krajowym.

Kierunki polityki społeczno-gospodarczej oraz planowane działania opisane w niniejszym dokumencie znajdują swoje odzwierciedlenie w projektach i zadaniach przewidzianych w budżecie Miasta Łomża na rok 2026. Trzeba jednak zaznaczyć, że rzeczywisty zakres realizowanych inwestycji i przedsięwzięć będzie uzależniony od możliwości finansowych samorządu, a przede wszystkim od wysokości środków zaplanowanych w budżecie na dany rok, w związku z czym mogą wystąpić różnice pomiędzy zakresem działań

zaplanowanych w założeniach strategicznych, a ostatecznym katalogiem przedsięwzięć określonych w budżecie Miasta Łomża na 2026 rok.

1. Wymiar gospodarczy

Rozwój gospodarczy Miasta Łomża kluczowym czynnikiem wzrostu dobrobytu mieszkańców:

- ✓ Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach, w tym tworzenie lepszych warunków prawnych, organizacyjnych i infrastrukturalnych do inwestowania oraz promocja gospodarcza obszaru.
- ✓ Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców i lokalnego biznesu, w tym wspieranie współpracy między: przedsiębiorstwami, przedsiębiorstwami a łomżyńskimi szkołami ponadpodstawowymi i wyższymi oraz podmiotami sektora publicznego.

Kierunkowe działania w obszarze kluczowym:

- **Prowadzenie aktywnej promocji gospodarczej Łomży**, m.in. poprzez organizację tematycznych konferencji biznesowych, spotkań z przedsiębiorcami, promocję marki miasta oraz realizację konkursu „Zabiznesuj w Łomży” skierowanego do ludzi młodych. Wśród planowanych wydarzeń znajduje się również biznesowa konferencja tematyczna „Finansowanie inwestycji i ekspansji zagranicznej”.
- **Wsparcie informacyjne i promocyjne dla wdrażania innowacyjnych rozwiązań i nowoczesnych technologii** w różnych sektorach funkcjonowania miasta.
- **Zwiększenie dostępności terenów inwestycyjnych oraz rozwój infrastruktury wspierającej biznes.**
- **Tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości oraz wzrostu zatrudnienia**, poprzez zapewnienie kompleksowego wsparcia dla inwestorów i lokalnego biznesu.
- **Opracowanie i wdrożenie nowego Programu Przedsiębiorczości Miasta Łomża**, określającego kierunki wspierania rozwoju gospodarczego i innowacji.
- **Aktywne działania Rady Gospodarczej przy Prezydencie Miasta Łomży**, jako platformy dialogu i współpracy z lokalnym środowiskiem biznesowym.

- **Realizacja projektów edukacyjnych w szkołach**, wspierających wejście młodzieży na rynek pracy oraz rozwój kierunków zawodowych odpowiadających potrzebom lokalnej gospodarki.
- **Rozwijanie współpracy międzynarodowej z miastami partnerskimi** oraz nawiązywanie nowych relacji gospodarczych i instytucjonalnych, sprzyjających wymianie doświadczeń i rozwojowi kontaktów biznesowych.
- **Budowanie pozytywnego wizerunku Łodzi**, poprzez kampanie informacyjne, działania w mediach oraz promocję marki miasta w przestrzeni publicznej.
- **Rozwój turystyki jako ważnej gałęzi lokalnej gospodarki**, poprzez kompleksowe działania promocyjne, rozwój oferty turystycznej i usług towarzyszących.
- **Budowa marki turystycznej Łodzi** m.in. poprzez wspomaganie rozwoju produktów turystycznych związanych np. z dziedzictwem kulturowym, tradycjami, walorami przyrodniczymi regionu.
- **Promocję miasta na arenie krajowej i międzynarodowej**, poprzez udział w targach turystycznych oraz przygotowanie materiałów informacyjnych i promocyjnych w języku polskim i obcych, mających na celu zwiększenie ruchu turystycznego oraz zainteresowania inwestycyjnego.

2. Wymiar przestrzenny

Obszar
kluczowy

• Wymiar przestrzenny

Zrównoważona i atrakcyjna przestrzeń miejska:

- ✓ Zwiększenie odporności Miasta na zmiany klimatu – adaptacja i mitygacja.
- ✓ Zwiększenie efektywności systemu komunikacyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem elektromobilności, cyfryzacji, niskoemisyjności i dostępności.
- ✓ Poprawa funkcjonalności infrastruktury publicznej oraz estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej, w tym w celu efektywnego świadczenia usług.
- ✓ Przestrzenna rewitalizacja miasta w oparciu o Gminny Program Rewitalizacji.

Kierunkowe działania w obszarze kluczowym:

- **Wdrażanie działań zawartych w strategicznych dokumentach miasta Łódź dotyczących ochrony klimatu i środowiska**, w tym: w Miejskim Planie Adaptacji do zmian klimatu, Programie Ochrony Środowiska na lata 2021–2026 z perspektywą do 2030 roku oraz Planie Gospodarki Niskoemisyjnej.
- **Podejmowanie inicjatyw proekologicznych i ograniczających emisję zanieczyszczeń**, m.in. poprzez wsparcie finansowe dla mieszkańców wymieniających przestarzałe, wysokoemisyjne piece na nowoczesne i ekologiczne źródła ogrzewania w ramach Miejskiego Programu Ograniczenia Niskiej Emisji.
- **Realizacja projektów z zakresu odnawialnych źródeł energii**, mających na celu zwiększenie udziału czystej energii w bilansie energetycznym miasta.
- **Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska i prawidłowej segregacji odpadów**, w tym poprzez organizowanie kampanii informacyjnych skierowanych do mieszkańców.
- **Implementacja przepisów wynikających z nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym** (Ustawa z 7 lipca 2023 r.), w celu dostosowania lokalnej polityki przestrzennej do zmian legislacyjnych.
- **Realizacja Łódzkiej Strategii Elektromobilności**, wspierającej rozwój transportu opartego na niskoemisyjnych technologiach.
- **Rozbudowa ekologicznego transportu zbiorowego**, z naciskiem na przyjazne środowisku rozwiązania komunikacyjne.
- **Realizacja miejskiego systemu rowerowego „Łoker”** – kontynuacja programu systemu rowerowego w Mieście Łódź oraz tworzenie warunków dla bezpiecznego i płynnego ruchu rowerowego w mieście.
- **Wdrażanie celów Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych MOF Miasta Łodzi** w wymiarze przestrzenno-środowiskowym.
- **Rozwój i modernizacja miejskiej infrastruktury drogowej i transportowej**, obejmujący budowę, przebudowę oraz remonty dróg oraz ścieżek rowerowych na terenie Łodzi.
- **Realizacja Planu Informatyzacji Miasta Łódź do roku 2030**, w tym rozwój cyfrowych usług publicznych, inteligentnych rozwiązań technologicznych oraz wzmacnianie cyberbezpieczeństwa w mieście.
- **Podnoszenie atrakcyjności turystycznej Łodzi**, m.in. poprzez realizację inwestycji takich jak budowa bulwarów nad rzeką Narew.
- **Rewitalizacja miejskich terenów zielonych**, w szczególności parków, dla zwiększenia ich funkcji rekreacyjnej i ekologicznej.
- **Poprawa estetyki przestrzeni publicznych** (w tym budynków użyteczności publicznej) oraz dostosowanie ich do potrzeb wszystkich mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych oraz z niepełnosprawnościami.

3. Wymiar społeczny

Obszar
kluczowy

• Wymiar społeczny

Miasto Łomża dobrym miejscem do zamieszkania:

- ✓ Zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia od opieki nad dzieckiem po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych.
- ✓ Zapewnienie aktywnego włączenia społecznego, przeciwdziałanie wykluczeniu oraz wspieranie integracji lokalnej społeczności, w tym zapewnienie wielowymiarowej dostępności do usług publicznych.
- ✓ Zwiększanie potencjału lokalnej kultury, wykorzystania dziedzictwa kulturowego dla procesów integracji lokalnej i rozwoju turystyki.
- ✓ Społeczna rewitalizacja miasta w oparciu o Lokalny Gminny Program Rewitalizacji.
- ✓ Rozwój mieszkalnictwa, w tym mieszkalnictwa czynszowego i społecznego.
- ✓ Zwiększenie świadomości obywatelskiej, promowanie i wykorzystanie partycypacji społecznej, ciągłe doskonalenie komunikacji władz samorządowych z mieszkańcami.
- ✓ Rozwój szkolnictwa zawodowego w oparciu o Strategię Rozwoju Szkolnictwa Miasta Łomża.
- ✓ Stworzenie warunków do utrzymania w Łomży młodych, wykształconych mieszkańców.

Kierunkowe działania w obszarze kluczowym:

- Zapewnienie rzetelnej i efektywnej edukacji na etapie szkoły podstawowej oraz średniej.
- Poprawa jakości oraz warunków infrastruktury edukacyjnej, społecznej, sportowej i kulturalnej, w celu lepszego dostosowania jej do potrzeb mieszkańców.
- Organizacja oraz promocja wydarzeń wspierających rozwój kultury, rekreacji i turystyki, takich jak m.in. Dni Łomży, Jarmarki „Zasmakuj w Łomży”, czy Międzynarodowy Festiwal Teatralny „Walizka”.
- Modernizacja zasobu mieszkaniowego należącego do miasta, w celu zwiększenia dostępności mieszkań komunalnych.
- Wdrażanie zapisów Strategii Mieszkalnictwa dla Łomży, mającej na celu poprawę warunków mieszkaniowych mieszkańców.

- **Wdrażanie działań** mających na celu zwiększenie **bezpieczeństwa publicznego oraz ochronę mieszkańców** w codziennym życiu.
- **Wspieranie rozwoju sektora organizacji pozarządowych.**
- **Rozwój i promowanie Łomżyńskiej Karty Mieszkańca**, jako narzędzia integrującego lokalną społeczność oraz ułatwiającego dostęp do miejskich usług i ulg.
- **Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne i zarządzanie sprawami miasta**, m.in. poprzez realizację budżetu obywatelskiego i inne formy konsultacji społecznych.
- **Wzmacnianie potencjału Centrum Usług Społecznych w Łomży** poprzez rozwój infrastruktury oraz oferty wsparcia dla mieszkańców.
- **Realizacja miejskich inicjatyw adresowanych do rodzin z dziećmi oraz osób starszych**, które mają na celu poprawę komfortu życia i ułatwienie dostępu do usług społecznych.
- **Prowadzenie działań przez Centrum Integracji Społecznej**, wspierających osoby zagrożone wykluczeniem społecznym w procesie powrotu na rynek pracy i do życia społecznego.
- **Wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Łomża na lata 2022–2030**, skoncentrowanej na poprawie warunków życia osób i grup w trudnej sytuacji życiowej.
- **Realizacja społecznych celów Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Łomży**, ukierunkowanych na poprawę jakości życia lokalnej społeczności społecznej.
- **Aktywność miejskich rad i ciał doradczych**, takich jak: Łomżyńska Rada Seniorów, Rada ds. Osób z Niepełnosprawnością, Rada Działalności Pożytku Publicznego, Rada Sportu, Społeczna Rada ds. Turystyki, Rada Kobiet oraz Młodzieżowa Rada Miejska.
- **Realizacja celów Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2024–2034**, obejmujących odnowę zdegradowanych obszarów miejskich.

III. Polityka finansowa Miasta

W 2026 roku i kolejnych latach poważnym wyzwaniem będzie realizacja najważniejszego celu polityki finansowej Miasta, jakim jest utrzymanie stabilności i bezpieczeństwa finansów publicznych przy jednoczesnym zapewnieniu pełnego finansowania zadań służących zaspokojeniu zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej.

Założenia polityki finansowej miasta na 2026 rok zostały opracowane z uwzględnieniem obecnej sytuacji finansowej miasta z dodatkowym czynnikiem wpływającym na destabilizację i niepewność sytuacji makroekonomicznej jakim jest przedłużająca się sytuacja związana z wojną na Ukrainie i co za tym idzie potencjalnego zagrożenia dla naszego kraju. W styczniu bieżącego roku weszła w życie Ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej. Zatem istotnym elementem polityki naszego samorządu będzie zaangażowanie władz miasta w działania z zakresu obrony cywilnej. Władze miasta stoją przed kolejnym ważnym wyzwaniem, jakim jest przygotowanie infrastruktury i zbudowanie systemu prewencyjnego na wypadek sytuacji kryzysowych w celu ochrony ludności, który będzie miał na celu zminimalizowanie ryzyka i skutków różnego rodzaju zagrożeń.

11 | Strona

Założenia polityki społeczno-gospodarczej Miasta Łomża na rok 2026

Wydział Inwestycji, Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych UM. Wrzesień 2025.

Podstawą konstrukcji budżetu Miasta są dochody, wśród nich w szczególności dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT), które przypomnijmy, od 2019 roku uległy stopniowemu obniżeniu w wyniku wprowadzanych przez Rząd zmian systemowych w zapisach ustaw podatkowych. Zmiany te, spowodowały realne pogorszenie kondycji budżetu miasta, poprzez znaczne uszczuplenie jego dochodów. Rzeczywisty spadek dochodów z PIT okazał się bardzo dotkliwy dla finansów samorządowych. Narastająca z roku na rok w budżecie miasta luka pomiędzy kwotą przekazywanych dochodów z udziału we wpływach z PIT oraz środków w ramach subwencji ogólnej, w tym w szczególności subwencji oświatowej, a rzeczywistymi wydatkami na realizowane przez miasto zadania rodzi poważne ryzyko związane z utrzymaniem równowagi pomiędzy bieżącymi wielkościami dochodów i wydatków. Rok 2025 jest pierwszym rokiem, kiedy to samorządy otrzymują dochody podatkowe i subwencję z budżetu państwa według nowego modelu finansowania samorządów. Nowy sposób naliczania dochodów dla JST, wprowadzony ustawą o dochodach z 2024 roku, opiera się na procentowym udziale w dochodach podatników PIT i CIT z danego terenu JST, a nie na podatku należnym. Ustawa ta zwiększa samodzielność finansową samorządów, uzależniając dochody od poziomu zamożności ich terenu, a nie od centralnych zmian w podatkach. Dodatkowo, system ten obejmuje dochody z podatku ryczałtowego. Istotną kwestią jest fakt, iż znowelizowane przepisy zamiast subwencji ogólnej dla samorządów, wprowadzają pojęcie potrzeb finansowych JST, które mają być finansowane dochodami z tytułu PIT i CIT. Ustawodawca wyróżnił następujące potrzeby: wyrównawcze, oświatowe, rozwojowe, ekologiczne oraz uzupełniające, a także metody ich kalkulacji. Tylko w sytuacji, gdy dochody z PIT i CIT w danej JST okażą się niewystarczające do pokrycia potrzeb finansowych, samorząd otrzyma subwencję ogólną z budżetu państwa. Z nadzieją wsłuchiwaaliśmy się w zapowiedzi obecnego rządu dotyczące przywrócenia samodzielności finansowej oraz uzdrowienia kondycji finansowej samorządów i choć nowe przepisy stanowią istotny krok w procesie naprawy systemu finansowania samorządów, należy podkreślić, iż nie uwzględniają wielu istotnych postulatów zgłaszanych przez stronę samorządową. Dotyczy to przede wszystkim różnicy między oszacowanymi potrzebami oświatowymi a faktycznymi wydatkami. Nadal, aby zabezpieczyć realizację zadań oświatowych, samorządy są zmuszone dopłacać do systemu oświaty coraz więcej własnych środków. Należy też podkreślić, że przepisy związane z zasadami finansowania szkół niepublicznych nie dają samorządom żadnej elastyczności w tym zakresie, co prowadzi do rosnących wydatków na obligatoryjne dotacje dla placówek niepublicznych.

Ponadto należy mieć na uwadze, że dochody miasta z pozostałych źródeł, w tym m.in. z tytułu sprzedaży biletów komunikacji miejskiej czy opłat za odbiór odpadów komunalnych, nadal nie pokrywają w pełni kosztów związanych z tymi usługami.

Mając na uwadze powyższe uwarunkowania, w budżecie na 2026 r. w pierwszej kolejności zostaną zapewnione środki na wydatki obligatoryjne, tj. na funkcjonowanie jednostki urzędów miejskiej infrastruktury technicznej i społecznej, na pokrycie kosztów obsługi długu, a także na kontynuację lub zakończenie zadań inwestycyjnych będących już

w trakcie realizacji. Natomiast w obszarze dochodów Miasta, kontynuowana będzie aktywna polityka zmierzająca do wzrostu dochodów ze źródeł, na które samorząd ma bezpośredni wpływ, tak aby osiągnąć dochody własne, w tym dochody z podatków i opłat, stanowiły nadal stabilną pozycję w budżecie. Ponadto, Miasto Łomża stawia na maksymalne wykorzystanie środków zewnętrznych, które będą kluczowe dla realizacji zarówno obecnych, jak i przyszłych projektów inwestycyjnych i dodatkowo zamierza korzystać z preferencyjnych form finansowania zwrotnego tj. Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO). W roku 2024 i 2025 Łomża skorzystała z pożyczki udostępnianej z KPO w ramach wspierania zielonej transformacji miast. Pożyczką na łączną kwotę ponad 17,5 mln zł objętych zostało 6 projektów w tym: budowa bulwarów nad Narwią w Łomży, OZE na 4 budynkach miejskich, przebudowa i rozbudowa Bursy nr 2, termomodernizacja budynków hali sportowej przy SP 9 i na ul. Wesołej 117. W roku 2025 miasto złożyło i planuje złożenie kolejnych wniosków do KPO. Istotnymi działaniami na rzecz zielonej transformacji są inwestycje w odnawialne źródła energii oraz poprawa efektywności energetycznej budynków. Wdrożenie tych inwestycji ma na celu nie tylko redukcję emisji gazów cieplarnianych, ale także poprawę jakości życia mieszkańców oraz dostosowanie Łomży do wyzwań związanych ze zmianami klimatu.

Pozyskanie funduszy unijnych związane jest z zagwarantowaniem przez JST wkładu własnego, opartego zarówno na wypracowanej nadwyżce operacyjnej, jak też na środkach zwrotnych (głównie kredytach i pożyczkach), które będą wymagały w procedurach bankowych wykazania wiarygodności wieloletnich planów finansowych w ocenie zdolności kredytowej JST.

Konieczne zatem będzie kontynuowanie działań mających na celu wypracowanie wysokiego poziomu nadwyżki operacyjnej w budżecie miasta. Z tego też powodu władze miasta nadal będą aktywnie wspierać inicjatywy służące uzyskaniu w przyszłości dodatkowych wpływów do budżetu poprzez tworzenie sprzyjających warunków do powstawania nowych inwestycji w sektorze prywatnym oraz rozwoju przedsiębiorczości (m.in. pakiet ulg podatkowych, czy też realizacja inwestycji drogowych itd.). Podobnie jak w latach poprzednich prowadzone będą działania zwiększające efektywność w ściąganiu należności budżetowych. Zachowanie stabilnej wysokości dochodów własnych stanowi ważny czynnik dla zapewnienia źródeł finansowania wydatków.

W ramach przedsięwzięć ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej w pierwszej kolejności sfinansowane zostaną inwestycje już rozpoczęte, a także prace przygotowawcze dla projektów planowanych do realizacji w ramach perspektywy finansowej ze środków Unii Europejskiej na lata 2021-2027, czy też z programów rządowych. Przyszły rok będzie czasem przede wszystkim kontynuacji i zakończenia realizacji rzeczowej wielu dużych zadań i projektów inwestycyjnych w obszarach: turystyki (budowa kolejnego etapu bulwarów nadnarwiańskich), transportu (przebudowa ulic m.in. ul. Owocowej, kontynuacja przebudowy ul. Wojska Polskiego, ścieżek rowerowych), gospodarki mieszkaniowej (modernizacja kamienicy przy ul. Polowej 59, modernizacja budynków komunalnych m.in. przy ul. Wesołej

117), ochrony środowiska (np. zakup zeroemisyjnych autobusów, instalacje fotowoltaiczne innowacyjne na 7 obiektach użyteczności publicznej, kontynuacja programu antysmogowego - wymiana pieców, rewitalizacja Parku Jakuba Wagi, termomodernizacja budynków użyteczności publicznej - głównie placówek oświatowych), a także edukacji, kultury, sportu i polityki społecznej (m.in. budowa całorocznego lodowiska, budowa boisk sportowych przy SP 1 i SP 9, budowa Miejskiego Żłobka nr 5, utworzenie Mediateki przy ul. Spółdzielczej). Realizacja tych przedsięwzięć, zwłaszcza nowych, przy udziale funduszy europejskich, funduszy z programów rządowych, wymagać będzie zabezpieczenia w budżecie Miasta środków na pokrycie wkładu własnego. Planuje się zaciągnięcie kredytu/pożyczki, jego wysokość będzie zależała od poziomu przyjętych do realizacji zadań inwestycyjnych i możliwości pozyskania bezzwrotnego dofinansowania. Nie mniej jednak, zabezpieczeniem niezbędnych środków będą głównie środki własne z budżetu Miasta. Obok zapewnienia finansowania wydatków bieżących oraz przedsięwzięć inwestycyjnych, priorytetem w zakresie polityki finansowej pozostaje nadal minimalizowanie kosztów obsługi zadłużenia, a także redukcja samego zadłużenia Miasta. W tym celu już w latach 2024-2025 miasto dokonało refinansowania kredytów z wysokim oprocentowaniem z lat ubiegłych i dokonuje jednorazowej spłaty rat kredytów już w I kwartale roku, tak aby w jak największym stopniu zminimalizować koszty obsługi długu. Ograniczenie zadłużenia pozostaje oczywiście priorytetem, ale w taki sposób, aby jednocześnie umożliwić kontynuację i zakończenie projektów, na które Miasto otrzymało już dofinansowanie. Mając na uwadze zakres planowanych do realizacji w latach 2026 – 2029 przedsięwzięć, obniżenie poziomu zadłużenia będzie bardzo trudne.

Budżet na rok 2026 i kolejne lata będzie tworzony na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej. Wieloletnia Prognoza Finansowa (WPF) będzie aktualizowana w oparciu o najnowsze prognozy makroekonomiczne takie jak inflacja, czy zmiany stóp procentowych. Proces wydatkowania środków, zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych, będzie odbywał się w granicach limitów zobowiązań ustalonych w uchwale budżetowej na dany rok oraz w limitach zobowiązań przewidzianych w WPF Miasta dla zobowiązań wieloletnich.

